2014нче елны? 21нче ноябренд? Саранск башкалабыз “Т?з?чел?р йорты” бинасында “Этном?д?ни м?гариф: т??риб? ??м перспективалар” дип аталган VII Б?тенроссия педагогларыны? ф?нни-практик конференцияне? пленар утырышы ?тте. Бу конференция Саранск ш???ре МОУ «Гимназия №19»не? 60-еллык Юбилеена багышланган. Оештыручылары: Мордовия Республикасы м?гариф министрлыгы, Мордовия м?гариф институты, Идел буе фин-угр халкыны? м?д?ни ?з?ге, Республикабыз м?кт?пара милли м?д?ният ?з?ге, Саранск ш???ре МОУ «Гимназия №19».   Конференцияд? м?гариф ?лк?сенд? хезм?т итк?н Мордовия, М?ск?? ??м Санкт-Петербург ш???рл?ре педагог-лары, Пензадан, Чувашстан, Башкортстан ??м Татарстаннан, Самара, Саратов, Ульян, Я?а Т?б?нш???р ?лк?л?ре в?килл?ре, аспирантлар, Мордовия м?гариф администрациясе в?килл?ре, милли-м?д?ни оешма ?ит?кчел?ре, галимн?р ??м журналистлар; барлыгы 250 кеше катнашты. Финляндия галиме д? ?зене? чыгышын ?иб?реп катнашты.

Конференция оештыручылар аны к?пмилл?тле д??л?тебезне? ?с?е ??м ныгуына, Россияд? милли телл?рне?, м?д?ниятыбызны? саклануы ??м ?с?ен?, россиялел?рне? ?за? булдыру ??м берд?млеген?; х?к?м?тне? приоритет максатларын тормышка ашыру д?вамы буларак карыйлар.
Конференцияне котлап Н.В.Бычков, Мордовия Республикасы м?гариф министры, А.М.Чушкин, Мордовия Республикасы милли с?яс?т буенча министр, Т.М.Балыхина,

профессор, педагогик ф?нн?р докторы (декан факультета повышения квалификации преподавателей русского языка как иностранного ФГБОУ ВПО «Российский университет дружбы народов», г. Москва), В.А.Юрченков, тарих ф?не докторы, профессор (директор Государственного казенного учреждения Республики Мордовия «Научно-исследовательский институт гуманитарных наук при Правительстве Республики Мордовия»), С.Ф.Зубов, «Просвещение» н?шриятыны? Санкт-Петербург филиалы директоры чыгыш ясадылар. ? Саранск ш???ре администрациясе Главасы П.Н.Тултаев исеменн?н котлауны укыдылар, Ю.А.Мишанин, филологик ф?нн?р докторы (профессор)ны?, А.С.Лузгин, Идел буе фин-угр халкыны? м?д?ни ?з?ге директорыны?, Г.В.Нездемковская, педагогик ф?нн?р докторы (ИППД РАО)ны? ф?нни хезм?тк?рене? чыгышларын ты?ладык.
Саранск ш???ре 19 гимназиясен? 60 яшь (09.11.1954.) тулу у?аеннан респуб-лика, ш???р администрация в?килл?ре, ветеран укытучылары, т?рле елда чыгарылган укучылары, ата-ана коммитеты в?килл?ре ??м башкалар б?йр?м бел?н котлап чыгыш ясадылар, б?л?кл?р тапшырдылар. Эчт?лекле матур концерт тамаша кылганнан со?, озак еллар 19 гимназияд? француз теле укытучысы буларак хезм?т итк?н педагог Н.И.Байгельдина Францияд?н ?ылы тел?кле видеокотлавын карадык.
Балаларны фольклор аша рус телен? тартуны? этнопедагогик аспекты турында И.А.Зеткина (ФБОУ ВПО «Мордовский государственный педагогический институт им. М.Е.Евсевьева»)ны? профессоры ??м МОУ «Гимназия № 19» директоры З.И.Акимова чыгыш ясадылар.
Т?рле юн?лешл?р буенча 10 т?ркемг? б?ленеп “секция”л?р эшл?дел?р. Мин татар теле ??м ?д?бияты укытканда этном?д?ни м?гариф м?сь?л?л?рен яктыртып эш т??риб?л?ре бел?н уртак-лашкан укытучылар утырышында катнаштым.
Конфессияара ??м милл?тара тынычлыкны, милли культуралар байлыгын саклау – беренче чиратта ?т?лерг? тиешле бурычларны? берсе. Мордовия т?б?ге милл?тара дуслык бел?н аерылып торсын ?чен, х?к?м?т в?килл?ре барысын да эшл?рг? тырышалар. Милли рухта т?рбиял?нг?н халыкта гына патриотизм була ала диг?н фикерл?р я?гырады.
МРИОд? филология кафедрасы ?ит?кчесе Ольга Викторовна Кочеваткина алып барган “Этнокультурная составляющая гуманитарного образования в основной и старшей школе» секциясенд? Л?мбер? районы татар теле ??м ?д?бияты укытучысы Усманова Наил? Якуб кызы, ? шул ук институтта лаборатория ?ит?кл?г?н Светлана Юрьевна Дмитриева «Создание национально-культурной образовательной среды в общеобразовательном учреждении» секциясенд? Абдюшева Альфия Ш?йхетдин кызы, Биккинина Равил? Исхак кызы, Узбякова Альфия Кеддюс кызы югарыдагы теманы ачыклап эш т??риб?л?ренн?н чыгыш ясадылар. Алар барысы да белемн?рен курсларда камилл?штерг?н чаклары. Тагы Л?мбер? районы м?кт?пл?ренд? татар теле ??м ?д?бияты укытканда т?рле метод ??м алымнар, алдынгы технологиял?рне кулланып белем бир? буенча эш т??риб?л?ре бел?н Боярова Фазия Ф?рит кызы, Смакаева Луиза Низаметдин кызы, Юмаева Рауза Мокадд?с кызы уртаклаштылар.
Россияне? т?рле почмакларыннан килг?н кунаклар арасында Татарстанлылар бернич? секцияд? катнаштылар. Карамутдинова Г?лсин? Госман кызы Татарстанны? Яшел ?з?н

ш???ре 3нче номерлы гимназиясене? татар теле укытучысы укыту-т?рбия процессында этно-м?д?ни т?рбия учагы буларак м?кт?п музее темасын яктыртып чыгыш ясады. Татар теле укытучылары бел?н аралашырга да вакыт тапты.
- Х?терд?н башка йолалар, т?рбияд?н башка рухи х?зин?, рухи х?зин?д?н башка ш?хес, ? ш?хест?н башка халык - тарихсыз, - дип татар теле ??м ?д?бияты д?ресл?ренд? милли традициял?р диг?н темасына эш т??риб?се бел?н уртаклашты Луиза Низаметдин кызы.
- Гармониял?штер? – бер?р к?йне т?рле тавышлы хор бел?н озата бару диг?н с?з. Дим?к, “милл?тара гармониял?штер?” – к?пмилл?тле халыкны? к?м?к ?ыры. ??р милл?тне? ?з тембры булса, бик матур я?гыраш килеп чыга. ?мма ?леге хорны? солистлары гаил?, м?кт?п, – диг?н фикерне ?иткерде Альфия Кеддюс кызы.
- Татар теле ??м ?д?биятын ?йр?тк?нд? коммуникатив технологиял?рд?н бернич? ел кулланып кил?м. Бу алым д?ресне кызыклы, мавыктыргыч ит?; укучыларда белем алырга у?ышлы ситуация булдырыла, - ди Фазия Ф?рит кызы.
 Н?ти??л?р ясалды. Экспертлар советы ?гъзалары конференция н?ти??л?рен резолюцияг? терк?дел?р.“Этном?д?ни м?гариф: т??риб? ??м перспективалар” дип аталган VII Б?тенроссия педагогларыны? ф?нни-практик конфе-ренциясене? резолюция проектында болай диел?: “VII Всероссийская научно-практическая педагогическая конференция «Этнокультурное образование: опыт и перспективы» показала, что этнокультурное образование – феномен гуманистической парадигмы образования, в рамках которого идет постоянный процесс развития культуры в различных формах самореализации личности. Ключевая идея современного образования – духовно-нравственное развитие и воспитание личности гражданина России.
Участники российской конференции призывают общественность консолидировать усилия для развития этнокультурного образования, установления взаимопонимания на основе диалога культур между представителями разных национальностей».

Наил? Насырова